

Horváth Ferenc, a FAGOSZ elnöke:

Küzdj a klímaváltozás ellen: használd fát!¹

Elnök Úr, Hölgyeim és Uraim, Tisztelt Kollégák!

Rövid előadásom címének egy jelmondatot választottam, amit a CEI–Bois (az Európai Faipari Szövetség), melynek a FAGOSZ közel húsz éve tagja, fogalmazott meg:

„Küzdj a klímaváltozás ellen: használd fát”

A meghirdetett program lényege, hogy a fa és a fatermékek növekvő mértékű felhasználása kedvező hatású a klímaváltozás elleni küzdelemben. A klímaváltozás a ma embere előtt álló egyik legnagyobb kihívás. Okáról szerteágazó, tudományos megalapozottságú és nem bizonyított feltételezéseken alapuló elméletek születtek, de kétségtelen tény a klímaváltozás bekövetkezése, amit a legvalószínűbb, hogy az emberi tevékenység hatásai okoznak.

A klímaváltozás elleni javasolt teendők elsősorban a CO₂ kibocsátás csökkentésére vonatkoznak. A fa és a fatermékek használata nem csak csökkenti a CO₂ kibocsátást, de azok egész életciklusuk alatt szén is tárolnak, életciklusuk végén pedig fosszilis energiahordozók helyett hő és energiatermelésre használhatók fel.

Nincs más közhasználatú anyag, melynek előállításához ilyen kevés energiát igényelne. Az élő fák a levegő CO₂ tartalmát és a talajból származó vizet egyesítve hozták létre a szerves anyagot, a fát. Minden köbméter fa mintegy 0,9 tonna CO₂-t tárol.

Az erdők, melyekben gazdálkodnak, hatékonyabb szénelnyelők, mint a természet szerint növekedni hagyott erdők. Az erőteljesen növekedő fiatal fák több CO₂-t kötnek le, mind az idősebb fák. A nem kezelt erdők fái végül elpusztulnak, elkorhadnak, így a bennük tárolt CO₂ visszajut a légkörbe. A gazdasági erdőkből kitermelt fákban lekötött CO₂ továbbra is tárolt marad a belőlük készített fatermékekben.

A fa szén-semleges fűtőanyag, amely fosszilis fűtőanyagok helyettesítésére használható, így tehát fontos és folyamatosan bővülő alapanyagforrás. Több fa használata nyilvánvaló megoldás a CO₂ kibocsátás csökkentésére.

Tisztelt Kollégák!

Ennyit szerettem volna elmondani az Európai Faipari Szövetség megállapításából. Joggal merülhet fel Önökben a kérdés, mi szükség van egy ilyen fórumon ezeknek a gondolatoknak, adatoknak felsorolására, hiszen itt jobbra erdész szakemberek ülnek, akik tisztában vannak az erdőgazdálkodás és a fafelhasználás jótékony hatásaival. Ez így van, de elegendő-e, ha az erdészek meg vannak győződve munkájuk hasznáról. Természetesen nem.

Sajnos az elmúlt évtizedekben nem fordítottunk elég energiát arra, hogy a közvélemény, a társadalom is megismerhesse az erdészek valós tevékenységét, az erdőgazdálkodás fontosságát, az erdőgazdálkodásból származó fatermékek felhasználásának hasznosságát. Ma az emberek nagy része az erdészt valamiféle erdőpusztítónak, favágónak, horribile dictu természetrongálónak tartja, akitől félteni, megvédeni kell az erdőt.

Mindez elsősorban az erőteljes, néha szélsőségesen erdőgazdálkodás ellenes természetvédelmi propaganda eredménye. A szinte kizárólag költségvetési forrásból finanszírozott természetvédő mozgalmak, civil szervezetek, nemegyszer a hivatalos

¹ Az előadás elhangzott 2010. október 8-án a Parlament Felsőházi Termében az Erdészeti Nyílt Napon.

természetvédelem hathatós támogatásával, minden alkalmat kihasználnak, hogy a közvéleményt a munkájukat a szakmai és törvényi keretek között becsülettel végző erdészek ellen hangolják. Gondoljunk a fa erőművi felhasználása, vagy akár a tarvágás elleni kampányokra. Mi pedig mindeddig nem találtuk meg saját hangunkat, nem tudjuk hatékony eszközökkel javítani szakmánk társadalmi megítélését.

Nem állítom, hogy semmit nem tettünk. Voltak és vannak helyi programok, a maga területén szinte mindenki erőfeszítéseket tesz a helyzet javítására, sajnos nem igazán átütő sikerrel. Az állami tulajdonú erdészeti részvénytársaságok mellett a jelentősebb magán erdőgazdálkodók is gondot fordítottak a lakosság folyamatos tájékoztatására, néhány éve az ÁPV Zrt. is indított egy tájékoztató projektet, ezek hatása azonban csak szűk körben volt érzékelhető. Igazat kell adnunk annak a sztereotip megállapításnak, hogy az utolsó, országosan is ismerté vált pozitív erdész személyiség a Szomszédok című televíziós sorozatban szerepelt. No de ennek már több, mint 20 éve.

Meg kell tehát teremtenünk az összefogott, hatékony erdészeti ágazati kommunikáció feltételeit, hogy az erdész munkájáról kialakult hamis képet megváltoztathassuk. Hatásos ágazati kommunikációt azonban csak profi PR műhelyek, költséges kommunikációs csatornák igénybevételevel lehet megvalósítani. Az ország költségvetésének helyzetét ismerve nem várhatjuk, hogy valamiféle központi forrásból finanszírozhatjuk programunkat. Az erdész szakmának kell megteremtenie a forrásokat.

Úgy gondolom, szükség van az „Erdészeti ágazati kommunikációs alap” létrehozására.

Magyarországon évente mintegy 6 millió m³ fa kitermelését hagyja jóvá az erdészeti hatóság. Ha a nemes cél érdekében minden m³ kitermelt fa után az erdőgazdálkodó 50 – 100 Ft-ot fizetne be ebbe az alapba, ez megfelelő anyagi háttérrel jelentene az erdők, az erdőgazdálkodást, bemutató közönségkapcsolati munkához. Külföldi példák alapján a fakitermelés mellett lehetőséget kell teremteni az országba érkező faimportra előírt befizetési kötelezettségre is. Ez az importfa vételárának mintegy 3 - 5 ezreléke lehetne, melyből a faanyag felhasználás előnyeit népszerűsítő marketingakciókat lehetne szervezni. A befolyó összegek hatékony felhasználásáról átlátható módon, az ágazati szakmai szervezetek által delegált kuratórium döntene.

Tisztelt Kollégák!

Jelenleg folyik az Erdőtörvény módosításának előkészítése. Amennyiben közös egyetértéssel megteremtjük az alap finanszírozásának törvényi háttérét, egy stabil, folyamatosan feltöltődő forrás állhat rendelkezésünkre az ágazat szakmai propaganda feladatainak megoldásához.

Kérek mindenkit, javaslatomat ne egy újabb „sarcként” értékelje, hanem az erdész-társadalomról kialakítandó pozitív imázs egyik elengedhetetlen feltételének. Ha létrejön és jól működik az ágazati kommunikációs alap, az emberek valós képet kaphatnak mindennapi munkánk eredményeiről. Segítségével elérhetjük, hogy az erdőgazdálkodás és a fafelhasználás a közvélemény széleskörű támogatását élvezze hazánkban. A hatékonyan működő ágazati kommunikáció hatására a nagy többség számára pozitív üzenetet hordoz majd a kibővített jelmondat:

Küzdj a klímaváltozás ellen: ültess erdőt, használd fát.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.